

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Secundum Argumentum ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quaest. VI. Vtrum relatio praedicam. &c. 807

probat, quia illud est vniuersale formaliter à parte rei, quod à parte rei est, & non est indiuiduum, aut singulare specificum, id est nec habet differentiam specificam, nec indiuidualem, ratione cuius contrahatur ad esse determinatum particulare: v. g. si à parte rei daretur ratio animalis sine differentia specifica, nec indiuiduali, & separata ab omni differentia contrahente rationem illam ad esse talis speciei, esset sine dubio vniuersale illud Platonium, quod omnino, & mere fictitium dicitur ab omnibus Doctoribus, quod ex eo dicebatur vniuersale, quia erat ratio communis separata ab indiuiduis, & ab omni differentia singularizante.

32 Sed illa ratio In, non habet à parte rei differentiam indiuidualem, & specificam, à quibus determinetur, & contrahatur: ergo illa ratio In, est vniuersale Platonium à parte rei.

33 Dices, illud In habere pro differentia indiuiduali, & specifica, per quam sit indiuiduum singulare, rationem, & formalitatem illam Ad, vt Ad.

34 Sed contra manifeste primo, quia omnis differentia indiuiduali, & specifica identificatur à parte rei omnimodo tam realiter, quam modaliter, ac tandem ex natura rei (quod vt certum docet Caietanus, & probat, vt ipse ait, euidenter contra Scotum, in quo sequitur aperte D. Thomam multis in locis, imo & claram veritatem, vt supra probauimus late) cum ratione communi; sed ens rationis non potest identificari vere, & realiter cum ente reali, & vos asseritis Ad, vt Ad non esse formalitatem realem, sed proprie ens rationis fictum: ergo Ad, vt Ad, non potest esse differentia indiuiduali, & specifica, quae contrahat rationem In relationis.

35 Secundo contra, quia Ad vt Ad est ens rationis; sed ens rationis non datur à parte rei: ergo Ad vt Ad non datur à parte rei vere, & realiter: ergo vere, & realiter formalitas In, non habet à parte rei differentiam specificam & singularem, licet habeat eam per fictionem intellectus: sicut homo non habet identitatem cum bruto à parte rei vere, & realiter licet habeat illam per fictionem intellectus, quia talis identitas non datur vere, & realiter à parte rei, sed fingitur; vnde à parte rei non datur chimæra, licet detur per intellectum; sed Ad vt Ad non datur in formalitate In, nec formalitas In identificatur cum Ad vt Ad, licet identificetur per rationem cum illa: ergo formalitas In, non habet à parte rei differentiam, sed potius est separata ab omni differentia indiuiduali, & specifica, licet non sit separata per rationem: ergo ratio In, est vniuersale Platonium à parte rei, licet per rationem sit singulare.

36 Declaratur amplius, quia cui negatur ratio superior negatur ratio inferior, sicut quia albedini negatur esse animal, negatur esse hominem, & quia Bucephalo negatur esse hominis, negatur esse huius hominis; sed Ad vt Ad negatur esse ens reale: ergo Ad vt Ad negatur esse differentiam specificam, & indiuidualem: ergo Ad vt Ad non constituit rationem In, in esse singularis, & determinati entis realis; quia quod non est differentia realis, non determinat realiter: ergo ratio In manet indifferens, indeterminata, ac proinde vniuersalis.

37 Dices, sufficere differentiam rationis ad hoc, vt determinetur ratio In ad esse relationis.

38 Contra, quia differentia debet proportionari

cum ratione superiori, quia contrahens, & contrahibile proportionantur: vnde in vna entitate non potest esse ratio superior substantia, si differentia sit accidens, nec ratio superior potest esse res positiva, & differentia negatio realis; quia nullo modo proportionantur in esse contrahibilis, & contrahentis substantia, & accidens, positivum, & negatio; quia maxime differunt, & distant: sed magis distant, & minus proportionantur ens reale, & ens rationis, ens fictum, & ens verum, quam substantia realis, & accidens reale, &c. ergo à fortiori ens fictum, & ens rationis non poterit esse differentia entis realis ad constituendam speciem, & singularem entitatem realem relationis, sed potius in statu reali manebit ratio illa In relationis in esse vniuersalis, & indeterminata: v. g. licet homo habeat differentiam in statu reali, in statu intentionali manet vniuersalis; quia licet in statu reali habeat differentiam, non habet in statu intentionali, quia à genere ad genus non valet illatio: ergo e contra licet in statu ficto, & per rationem ratio In, relationis non sit vniuersalis, sed potius determinata, quia in illo statu habet differentiam rationis, nihilominus in statu vero, & reali erit vniuersalis, quia in statu vero, & reali non habet realem differentiam.

Confirmatur, quia in vno praedicamento non 39 possunt esse ens reale, & ens rationis, entia enim rationis à praedicamento expelluntur; quia nullam habent veram convenientiam, (ratione cuius abstrahatur vnus conceptus genericus, & specificus, qui omnino necessarij sunt ad praedicamentum constituendum, quia linea praedicamentalis necessario constat generibus, & speciebus) quia non potest vera relatio intercedere inter ens rationis, & ens reale; sed convenientia est relatio: ergo nulla datur convenientia vera, vt verè abstrahatur conceptus communis dictus, ac proinde habebunt maximam diversitatem, ratione cuius non poterunt coniungi in eodem genere, & specie: ergo à fortiori propter eandem diversitatem non poterunt coniungi in vnico indiuiduo, vbi coniunctio, quia est identitas, est arctior, & strictior; imo si in vno indiuiduo coniungerentur, coniungerentur vt genus, & species, seu constitutiva superiora, & inferiora eiusdem indiuidui; sed genus, & species constitutiva superiora, & inferiora eiusdem singularis indiuidui in eodem praedicamento, seu linea praedicamentali constituuntur, vt videre est in animali, & homine quatenus constituunt Petrum quæ sunt in eodem praedicamento substantia: ergo si ab eodem praedicamento expelluntur ens reale, & ens rationis, à fortiori debent expelli à constitutione eiusdem relationis indiuiduæ.

Deinde, quia chimæra expellitur ab omni praedicamento vt quid fictitium, & nihilominus sola vnio est fictitia, & cæteræ partes reales; quia autem constat ex tali vnione rationis, absolute exulat à praedicamento; sed relatio per vos constat ex differentia rationis, & ratione generica reali: ergo absolute debet expelli, sicut quid chimæricum à praedicamento reali.

SVBSECTIO I.

Secundum argumentum positum.

Q Via si Ad vt Ad relationis esset ens rationis, 41 tota relatio esset ens rationis fictum; sed tota

H h h h 3 12

ta relatio non est ens rationis: sed à parte rei dantur veræ, & reales relationes, vt late probatum est *sectione superiori*, & vt ipse Caietanus innumeris suis doctrinæ locis sequendo D. Thomam, docet præcipue 1. p. q. 2. 8. art. 2. & lib. de ente, & essentia, quibus locis data opera probat, dari relationes reales in creaturis, & distingui realiter tanquam rem à re à suo fundamento

42 Ergo Ad, vt Ad, quod est differentia constitutiva relationis, non est ens rationis, sed reale. Maior est evidens, quia ex ente rationis, & ente reali non fit ens reale, sed potius constituitur concretum rationis, vt patet ex constitutione vniuersalis, generis, speciei, & c. genus enim, species, & reliqua vniuersalia formaliter sunt concreta rationis, licet materiale illorum sit natura realis; item Chimæra est ens rationis absolute, ac simpliciter ex sola vniione rationis, quæ est vnum ex constitutivis illius, licet aliæ partes essentielles chimære sint reales, v. g. essentia hominis, Leonis, aquilæ, & equi, ex quibus constituitur essentialiter.

43 Et ratio evidens à priori est, quia bonum ex integra causa, malum autem ex quocunque defectu; atqui ens reale est bonum, & perfectum, & ens rationis est malum, & imperfectum, comparatione entis realis: ergo ad hoc, vt aliquid sit ens reale, debet esse ex integra causa reali, itavt nihil illius sit rationis, & e contra vt sit ens rationis, sufficit ex defectu cuiuscunque constitutivi, itavt quodcunque constitutivum illius deficiat à ratione entis realis ex eo quod sit ens rationis.

44 Sed per vos relatio constituitur essentialiter ex ratione communi reali In, & ex differentia Ad, vt Ad, quæ est ens rationis: ergo tota relatio simpliciter, & absolute est ens rationis fictum, ac proinde nulla dabitur à parte rei in creatura relationis realis, cuius oppositum supra probavimus manifeste.

45 Declaratur exemplis, quia si daretur aliquod compositum ex ratione animalis in communi, & ex differentia ficta per intellectum, totum illud deberet esse individuum fictum per rationem sine dubio, & id quod daretur à parte rei esset vniuersale Platonicum scilicet ratio illa animalis, quæ de se est communis, si aliunde à parte rei non haberet talis ratio animalis aliam differentiam realem; sed vos ponitis à parte rei formalitatem In, quæ de se est ratio communis tam absolutis, quam relativis sine aliqua differentia reali, sed solum cum differentia rationis ficta, scilicet Ad vt Ad, ex qua & ex ratione communi In, componitur relationem: ergo relatio taliter composita non est vera, & realis, sed potius ficta, & per rationem, & id quod reale est, scilicet illud In, quod ponitis sine differentia reali à parte rei, erit sine dubio à parte rei vniuersale Platonicum v. g. si diceretis, albedinem esse quoddam compositum ex ratione In, communi, seu ex ratione qualitatis, vt sic, (ratio enim, In, est ratio accidentis in communi, ac proinde communis, sicut ratio accidentis vt sic,) & ex differentia disgregativi visus, quæ non realis, sed solum per rationem fictum ens esset, proculdubio albedo illa esset ficta, & non vera, & ratio In, seu ratio accidentis vt sic esset vniuersalis: ergo similiter in nostro casu si in constitutione relationis ponitis rationem In, quæ nihil aliud est, quam ratio accidentis vt sic de se communis, & indifferens ad omnia accidentia, & ad illam rationem determinandam, & singularizandam in constitutione relationis, nullam differen-

tiam realem ponitis, sed solum Ad, vt Ad, quæ est differentia rationis, & ficta: ergo relatio non erit realis, sed ficta, & ratio illa communis accidentis, seu In, remanebit vniuersalis, quod est summum absurdum, quia à parte rei verè dantur relationes reales, & omne quod datur, aut existit, est singulare, & non vniuersale, vt supra disp. de vniuersali in communi demonstravimus: ergo nullo modo est toleranda opinio Caietani.

Dices, illam rationem In à parte rei existentem non esse communem, nec vniuersalem, sed potius esse determinatam, & singularem per differentiam propriam realem.

Sed contra, & interrogo, an talis differentia sit in ordine ad terminum verè, & realiter, vel non sit in ordine ad illum (inter hos enim terminos nullum datur medium, quia sunt termini contradictorii, affirmatio nimirum, & negatio eiusdem de eodem) si est in ordine ad illum verè, & realiter, concedis tuis ipsis verbis, verè, & realiter dari differentiam Ad, quia ad terminum necessario debet dari formalitas Ad, vnde necessario tenetur fieri in relatione non solum dari esse In reale, sed etiam verum, & reale Ad, quod antea negaveras.

Si autem talis differentia non sit in ordine ad terminum verè, & realiter, erit differentia absoluta, ac proinde constitutum ex ratione In communi, & ex tali differentia absoluta à parte rei non erit à parte rei relatio, sed potius quid absolutum, sicut quantitas est quid absolutum, quia constat ex ratione communi In, & ex differentia absoluta, & minime relativa, seu quæ verè sit Ad, terminum: ergo nulla dabitur à parte rei relatio, & si aliqua datur, erit rationis.

Imo nec dabitur vlla relatio rationis, quia omnis relatio rationis est ad similitudinem veræ relationis, sed nulla datur vera relatio: ergo nulla datur, ad cuius similitudinem fabricetur relatio rationis: v. g. si non daretur negatio, aut privatio realis, nulla daretur negatio, aut privatio rationis, quia hæc necessario fingitur ad similitudinem illius.

Confirmatur argumentum principale, quia si Ad vt Ad relationis est rationis, in illo Ad debet necessario includi ens, quia ens transcendit omnes differentias ultimas, vt videre est in relationibus divinis, in quarum Ad, includitur ens, sed non includitur in illo Ad, relationis creatæ ens reale, aliàs illud Ad non esset rationis, sed reale, quia ens reale, quod transcendit differentias, constituit necessario illas in esse entis realis, ex eo quod absolute, ac simpliciter identificatur à parte rei ratio entis transcendens, & ratio ultima, quam transcendit, vt à nobis cum D. Thoma, & ipso Caietano probatum est in metaphysica contra Scotum: ergo includitur ens rationis, atque non ens rationis per se existens, & substantialium quia in sententia Caietani, & Thomistarum non datur substantia rationis, tum etiam quia est ad constituendum accidens quod est relatio: ergo includitur in differentia Ad ens in alio, seu accidens vt sic; atqui ens in alio est verum, & formalissimum In: ergo in Ad includitur formalissimum In, ex quo In, & Ad, fiet complete relatio, quia ad relationem complete constituendam sufficit In, & Ad; sed ibi datur Ad rationis, & in illo Ad includitur In rationis: ergo iam dantur adæquate constitutiva relationis, quæ adæquate sit ens rationis secundum omnes suas partes, vnde super

Quæst. VI. Vtrum relatio prædicam. &c. 809

superfluum erit illud in reale, imo impertinens ut supra probavimus.

⁵¹ Præcipue, quia ad vnum Ad sufficit vnum In, ut videre est in cæteris accidentibus, & ad vnam differentiam sufficit vna ratio communis, & etiã quia melius coniunguntur In rationis, & Ad rationis quam In reale, & Ad rationis: ergo si Ad rationis constituit prædicamentum relationis, etiã In rationis constituit ipsum, & totum prædicamentum erit entium rationis: unde non erit verum prædicamentum, quia verum prædicamentum debet constare ex veris, & realibus entibus, ut videre est in reliquis.

⁵² Explicatur amplius, quia totum esse relationis est ad aliud se habere: ergo si esse Ad est quid rationis, eo ipso etiã esse In erit rationis, ac proinde tota relatio erit ens rationis: probatur consequentia, quia intellectus non potest fingere illud esse Ad extra fundamentum; sed potius in fundamento, quia est quædam affectio intrinseca in fundamento, ut referat illud ad terminum: ergo illud esse Ad si situm est si situm, cum In in fundamento; sed illud In, non est reale, quia nullum ens rationis est realiter in aliquo; sed per rationem; ergo ipsum In illius Ad est ens rationis, quia ipse intellectus, qui fingit Ad fingit non minus ipsum Ad esse in fundamento, ac proinde tam Ad quam In sunt ficta per intellectum, ac proinde sunt entia rationis: ergo tota relatio cum toto suo esse est ens rationis.

SVBSECIO II.

Tertium argumentum principale pro nostra sententia ponitur.

⁵³ **O**Via in sententia Caterani, & D. Thomæ contra Scotum gradus superioris, & differentia contrahens illum, non distinguuntur; sed sunt idem à parte rei formalissime: sed ratio In in relatione prædicamentali est ratio superior, & Ad ut Ad in illa relatione est differentia contrahens, & distinguens ipsa ab absolutis entibus: ergo ratio In, & ratio Ad sunt idem in relatione realiter omnimodo: ergo ratio Ad non est rationis: patet hæc consequentia, quia id quod est verum reale, non potest esse ens rationis fictum; sed ratio Ad est ratio In, quia identificatur cum illa, & non distinguitur ab ipsa, ac proinde debet prædicari de illa, & affirmari de ipsa, & ratio In, est ens reale: ergo ratio Ad est ens reale, quia quæ sunt eadem vni tertio sunt eadem inter se; sed ens reale, & ratio Ad sunt idem in ratione In: ergo ratio Ad, & ens reale sunt idem inter se; ergo ens reale prædicatur de ratione, Ad, quia quicquid prædicatur per Verbum substantivum de aliquo subiecto, prædicatur etiã de eo, de quo prædicatur tale subiectum, quod aliter contingit in prædicationibus de verbo adiectivo, quando intercedit distinctio virtualis inter aliqua, ut videre est in prædicationibus divinis, nam quia hæc est vera prædicatio, intellectus est omnipotentia, voluntas est omnipotentia, est vera prædicatio: ergo intellectus est voluntas, & nihilominus non potest dici, Pater generat per intellectum, sed intellectus est voluntas: ergo Pater generat per voluntatem; tunc sic, quando aliqua ratio superior non distinguitur ab inferiori, prædicatur per Verbum sub-

stantivum de ea; sed ratio In, quia est gradus superior, non distinguitur à ratione Ad, à parte rei, quæ est gradus inferior, seu differentia: ergo ratio In, vere, & realiter prædicatur de illa: sed ens reale vere, & realiter prædicatur de ratione In per vos: ergo ens reale vere, & realiter prædicatur de ratione Ad substantivè: ergo est verum dicere Ad ut Ad est ens reale, quia quicquid dicitur de superiori, dicitur de differentia illius à parte rei; illa minor sic probatur, quia illud est prædicatum superius, in quo plura assimilantur, & conveniunt, potestque de illis pluribus prædicari; sed in ratione In, assimilantur, & conveniunt accidentia absoluta & respectiva, ac proinde de illis omnibus prædicatur ratio In, & ideo hæc est vera prædicatio, quia sicut relatio est in subiecto, aut fundamento proprio, ita albedo, quantitas, & accidentia absoluta sunt in subiectis propriis: ergo In convenit illis, & de illis omnibus prædicatur: ergo est ratio superior respectu illorum.

Ratio autem Ad, solum convenit relationi, ⁵⁴ & est ratio qua formaliter ultimo constituitur in esse relationis, & per quam ultimo differt ab absolutis: ergo est differentia relationis, & gradus inferior respectu rationis In. Vergetur ideo animal non distinguitur à rationali, & homo à petreitate, quia animal, & homo sunt rationes superiores, & rationalitas, & petreitas sunt differentie illarum, & ideo rationale, & petreitas non possunt esse entia rationis: sed necessario debent esse entia realia, quia non distinguuntur: sed potius identificantur cum animali, & homine; constitutiva enim metaphysica distinguuntur à physicis quod metaphysica non distinguuntur inter se, physica autem distinguuntur; sed constitutio relationis per In, & Ad est constitutio metaphysica rationis superioris, & inferioris: ergo In, & Ad non distinguuntur à parte rei; sed potius sunt idem realiter: ergo si In per vos est ens reale, & non ens rationis, Ad etiã erit ens reale, & non rationis; alias idem erit reale & non reale, rationis & non rationis, quod est impossibile; impossibile enim est idem simul esse, & non esse.

Confirmatur: ratio In realis, seu accidens ⁵⁵ reale ut sic, est prædicatum transcendens omnes differentias particulares; nam v. g. disgregativum visus transcendit ab accidenti reali ut sic, quia disgregativum est etiã accidens reale, & ens in alio; sicut substantia ut sic quatenus abstrahit à completa, & incompleta transcendit omnes differentias substantiales, constituitque ipsas essentialiter, tanquam ratio superior; sed ratio In est accidens reale: ergo transcendit omnes differentias, à quibus contrahitur; atqui ratio illa, In, realis proptèr abstrahit à completa, & incompleta contrahitur in relatione per differentiam Ad: ergo transcendit talem differentiam Ad; ergo est de essentia illius, & constituit illam essentialiter: ergo Ad ut Ad in relatione non est ens rationis; quia illud de cuius essentia est, & cuius constitutivum essentialiter est ens reale, & non ens rationis, debet necessario esse ens reale, & non rationis: ideo enim rationalitas est ens reale, & non rationis, quia constituitur essentialiter ab ente reali, quia transcendit ipsam essentialiter; sed In reale transcendit Ad relationis, & constituit essentialiter illud: ergo Ad ut Ad est ens reale, & non rationis.

Declaratur: